

Informace ministra zdravotnictví Leoše Hegera k řešení situace výskytu otrav metylalkoholem

Předkládá: ministr zdravotnictví Leoš Heger

Obsah

- 1. Souhrn informací MZČR k mimořádné události ohledně případů otrav metylalkoholem (k datu 18. 9. 2012 – 20:00)**
- 2. Mimořádné opatření ze dne 12.9. 2012**
- 3. Nové mimořádné opatření ze dne 14.9. 2012**
- 4. Informace k obsahu mimořádného opatření ze 14.9. 2012**
- 5. Mezinárodní spolupráce v případě metylalkoholu**
- 6. Případy otrav metanolem v Norsku a Estonsku**
- 7. Budoucí opatření k omezení černého trhu**
- 8. Spotřeba alkoholu v ČR**

K diskuzi – možná budoucí opatření k omezení černého trhu

V návaznosti na nastalou situaci vyplynul ze společného jednání zúčastněných stran se zástupci výrobců lihovin návrh sady opatření, která by mohla v budoucnu vést k zprůhlednění trhu s lihovinami a efektivnímu omezení černého trhu v České republice. Jednotlivé návrhy mají široký přesah napříč zainteresovanými resorty. **Tyto návrhy dáváme pouze pro informaci a pro budoucí diskusi. Nejedná se o stanovisko Ministerstva zdravotnictví ČR**

1. Opatření v oblasti výroby lihu a lihovin

- a. Stálý celní dozor u výrobců lihu a lihovin s rotací celníků
- b. Obnovení předkvalifikace nedovolené výroby lihu zpět na kategorii trestný čin
- c. Zvýšená kontrola domácího pálení, možnost zavedení doby pro přeregistraci bez postihu, po uplynutí zvýšit kontrolu samotné neohlášené držení pálenice necht' je trestným činem, ne jen výroba či prodej destilátu
- d. Kontrola obchodu s destilačními aparáty – evidence pod dohledem celníků
- e. Urychlení novely Zákona 676/2004
 - i. omezení spotřebního balení na max. 3 litry nebo dokonce 1 litr (dnes 6 litrů)
 - ii. zveřejnění seznamu registrovaných osob
 - iii. zákaz značení lihu „na export“

2. Snížit možnost padělání kolků

- a. Povinnost odvádět spotřební daň již při nákupu kolku výrobcem
 - i. splatnost 90 dní pro výrobce
- b. Perforace kolku
- c. L-tvar kolku
- d. Změna lepidla

3. Pěstitelské pálení

- a. Důslednější kontrola pěstitelských pálenic
- b. Zavedení systému kolkování (speciální kolky pro pěstitelské pálení)
- c. Omezit velikost obalů s produkty pěstitelského pálení
- d. Převod kompetencí vydávání licence z Ministerstva zemědělství na Ministerstvo financí
- e. Zařadit pěstitelské pálení do živnosti vázané (nikoli volné)

4. Oblast výroby a dopravy denaturovaného lihu

- a. Využití systému EMCS bez výjimky pro celou skupinu celního sazebníku 2008, tj. Elektronický monitorovací systém přepravy denaturovaného lihu
- b. Prověření stávajících denaturačních prostředků z hlediska jejich možné eliminace, prověření navrženého eurodenaturantu

5. Omezit prodej alkoholu ve stáncích

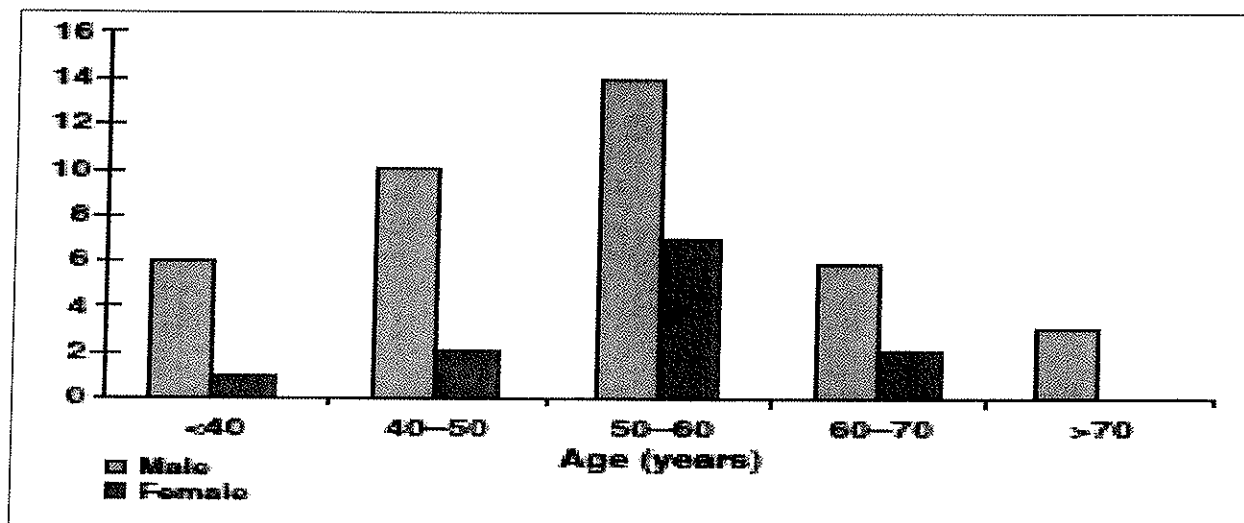
- a. Důsledné dodržování zákona o spotřební dani – tedy prodej alkoholu ve stáncích je nutné hlásit Celní správě
- b. Umožnit prodej alkoholu ve stáncích ve formě uzavřeného balení

Případy otrav metanolem v Norsku a Estonsku

Norsko

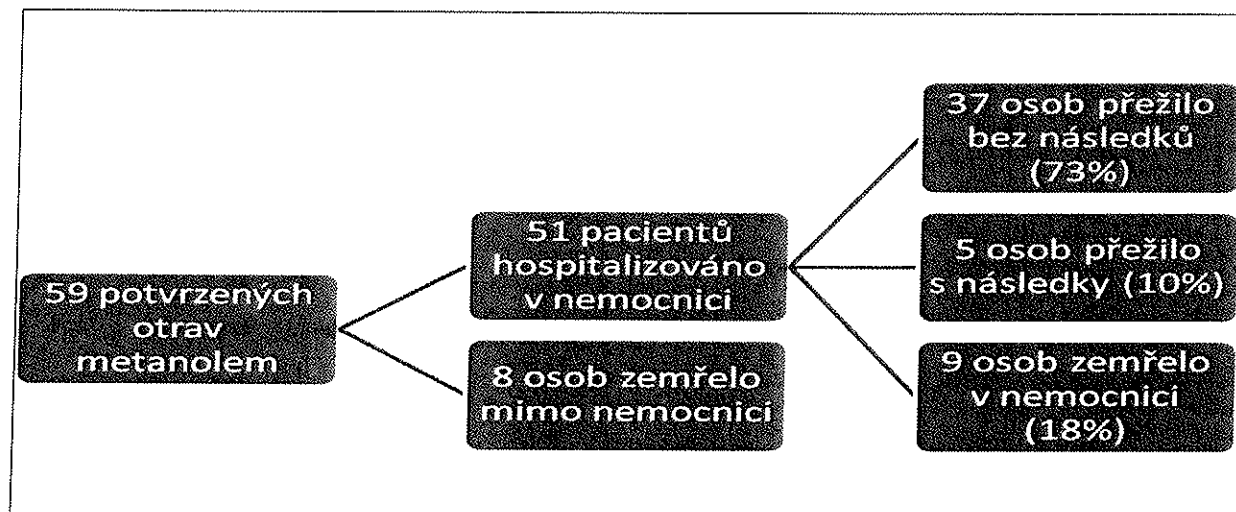
Od září 2002 do prosince 2004 bylo zaznamenáno 59 případů otravy metanolem. V nemocnici bylo hospitalizováno 51 pacientů (33 v roce 2002, 13 v roce 2003, 5 v roce 2004) s průměrným věkem 53 let. Z toho se jednalo o 39 mužů a 12 žen, dalších 8 lidí zemřelo mimo nemocnici.

Graf 1: Věkové složení hospitalizovaných pacientů

Z hospitalizovaných pacientů jich 9 zemřelo v nemocnici (úmrtnost v nemocnici 18%), z toho 2 se stali dárci orgánů. Dále bylo 5 pacientů propuštěno s trvalými následky (10%), přičemž jeden z nich zemřel rok po propuštění.

Obr. 1: Schéma případů otrav metanolem v Norsku

Z 39 pacientů, kteří byli pod lékařským dohledem, se objevily následující příznaky:

- 28 pacientů mělo zrakové obtíže,
- 22 pacientů mělo gastrointestinální poruchy,
- 12 pacientů bylo v kómatu,
- 6 pacientů s bolestmi na hrudi,
- 8 s dalšími příznaky – většinou únava.

Léčba

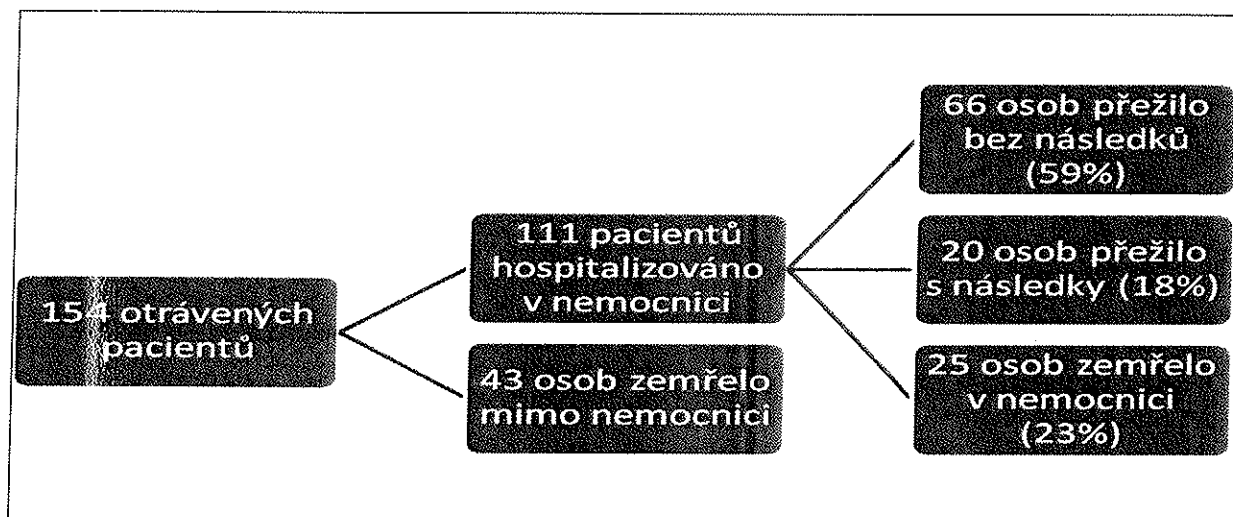
Pacientům byly podávány pufrý jako bikarbonáty či trometamol s cílem plné redukce acidózy v prvních hodinách. Dále byly jako protilátky podávány ethanol (15 pacientů) či fomepizol (36 pacientů) a hemodialýza (37 pacientů).

Estonsko

K rozsáhlé sérii otrav metanolem došlo v září roku 2001 v estonském regionu Pärn. Alkohol vyrobený z metanolu z odcizených sudů zavinil smrt 68 lidí a způsobil trvalé následky dalším 43 osobám, přičemž z toho 40 osob bylo postiženo slepotou či poškozením mozku, další 3 lidé měli jiná vážná postižení.

Ze 154 případů otrav metanolem bylo v nemocnici hospitalizováno celkem 111 pacientů. Z 68 zemřelých osob připadá 25 úmrtí na nemocnici, zbylých 43 případů mimo nemocnici. V rámci hospitalizovaných pacientů přežilo 66 bez následků, 20 s určitými následky (nejčastěji poškození zraku a neurologické potíže).

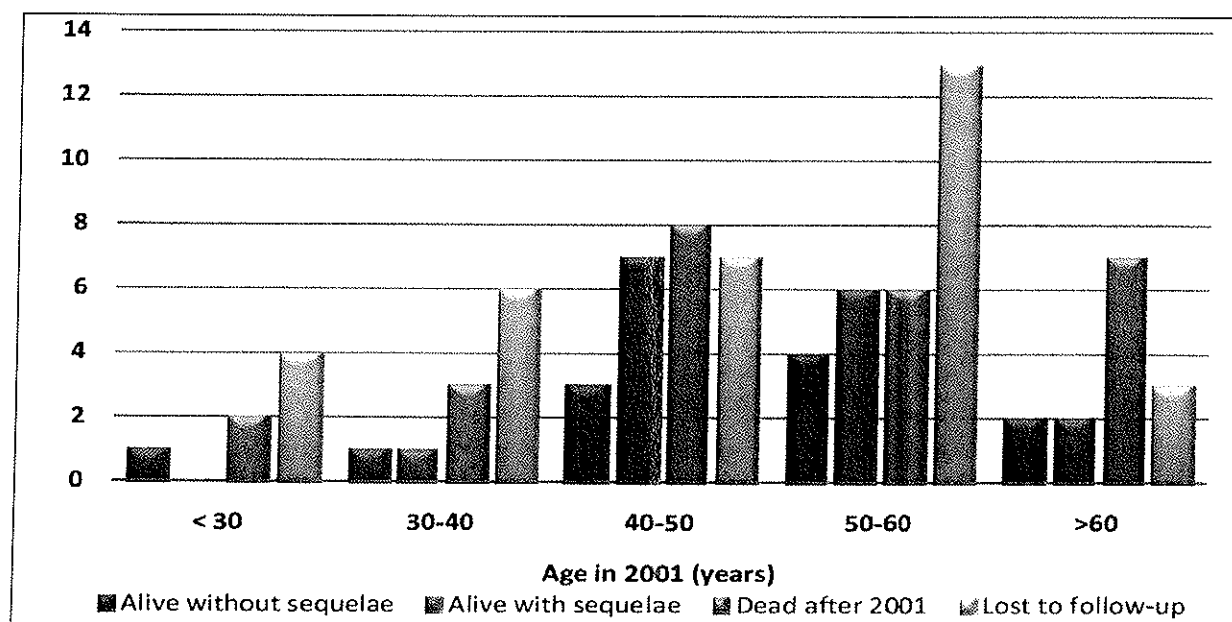
Obr. 2: Schéma případů otrav metanolem v Estonsku

Zajímavé výsledky nabízí studie z roku 2007 o stavu osob postižených otravou v roce 2001 po 6 letech. Z 86 přeživších pacientů jich zemřelo 26 (30%) z toho 5 žen a 21 mužů, 33 (38%) se nepodařilo pro účely studie vystopovat, zbylých 27 jedinců (z nichž 22 bylo původně bez následků a 5 se zdravotními následky) bylo testováno s následujícími výsledky (grafické znázornění níže):

- 8 osob mělo nové zrakové obtíže,
- 8 osob mělo nové neurologické potíže,
- všechny zdravotní následky otravy z roku 2001 přetrvávaly i do roku 2007,
- z 26 zemřelých bylo 19 pacientů identifikováno v roce 2001 ve skupině bez následků.

Graf 2: Stav osob postižených otravou metanolem v roce 2001 – hodnocení z roku 2007

Spotřeba alkoholu v České republice

Podle nejaktuálnějších dat OECD¹ je Česká republika čtvrtou zemí s nejvyšší konzumací čistého lihu na osobu starší patnácti let. Konkrétně průměrný Čech vypije 12,1 l čistého lihu ročně. Srovnání viz tabulka č. 1.²

Tabulka č. 1: *Srovnání spotřeby alkoholu ve světě*

Země	Spotřeba (l/per capita/rok)
Lucembursko	15,3
Francie	12,3
Rakousko	12,2
Česká republika	12,1
Estonsko	11,9
Německo	11,7
Maďarsko	11,5
Španělsko	11,4
Irsko	11,3
Slovensko	10,7
Slovinsko	10,5
Austrálie	10,3
Polsko	10,2
Spojené království	10,2
Dánsko	10,1
Švýcarsko	10,1
Finsko	10
Nizozemí	9,4
Nový Zéland	9,3
Korea	8,9
USA	8,7
Chile	8,6
Kanada	8,2
Řecko	8,2
Japonsko	7,4
Švédsko	7,3
Itálie	6,9
Norsko	6,7
Turecko	1,5

V České republice se nejvíce čistého alkoholu spotřebuje v pivu. Je zajímavé si povšimnout toho, že ač od roku 1989 spotřeba litrů piva na osobu starší patnácti let za rok klesá, spotřeba čistého lihu z piva stoupla. Lidé tedy přecházejí k silnějším pivům. Češi také pijí mnohem více vína než dříve, což

¹ Září 2012 – nejaktuálnější dostupná data za rok 2009

² Odlišnost od údajů v tištěné podobě OECD Health at Glance 2011 je dána postupnou aktualizací údajů v internetové databázi OECD.

je zajisté dáno od revoluce se zvyšující dostupností kvalitních vín a pravděpodobně i jiným přístupem další generace, pro kterou je kvalitní víno běžně dostupné. Spotřeba tvrdého alkoholu je v České republice nejstabilnější. Vše je přehledně uvedeno v tabulce č. 2. Zdrojem údajů je Český statistický úřad.

Tabulka č. 2: *Vývoj spotřeby alkoholu v ČR (litr/per capita/rok)*

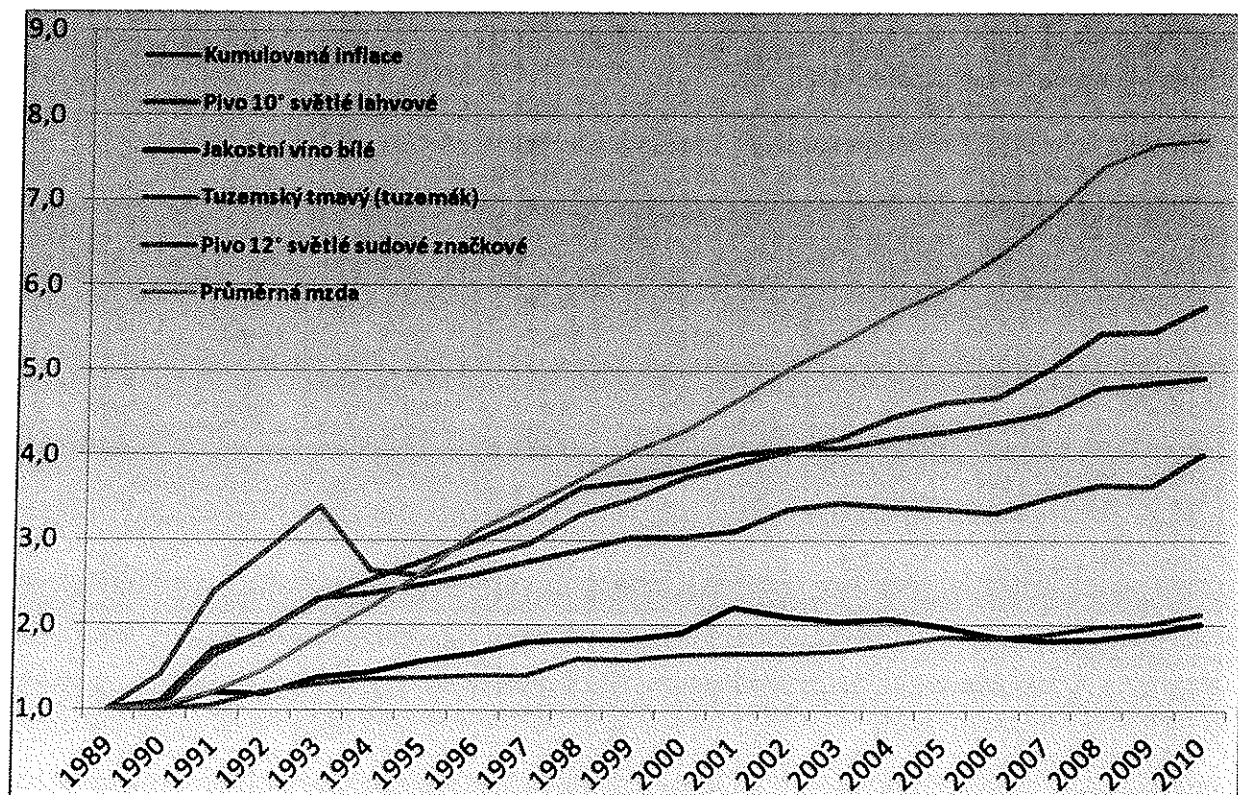
Rok	Alkoholické nápoje celkem	v hodnotě čistého lihu	Lihoviny	v hodnotě čistého lihu	Víno	v hodnotě čistého lihu	Pivo	v hodnotě čistého lihu
1989	218,2	10,5	8,1	3,2	17,3	2,0	192,9	5,2
1990	224,8	11,3	9,1	3,7	18,8	2,2	196,9	5,5
1991	213,9	11,5	10,3	4,2	18,6	2,1	184,9	5,2
1992	232,9	11,7	10,0	4,0	18,7	2,1	204,1	5,6
1993	219,4	11,4	9,7	3,8	19,0	2,2	190,7	5,3
1994	221,8	11,6	9,7	3,9	19,0	2,2	193,1	5,4
1995	220,7	11,5	9,7	3,9	18,9	2,2	192,1	5,4
1996	220,5	11,6	9,7	3,9	19,2	2,2	191,5	5,5
1997	224,8	11,9	10,1	4,0	19,3	2,3	195,5	5,6
1998	223,3	11,8	9,9	4,0	19,3	2,3	194,1	5,5
1999	220,9	11,9	10,0	4,0	19,3	2,4	191,6	5,5
2000	220,0	11,8	9,9	3,9	19,2	2,4	190,8	5,5
2001	215,6	11,8	9,7	3,9	19,3	2,4	186,5	5,5
2002	218,4	11,8	9,8	3,9	19,2	2,3	189,4	5,7
2003	219,9	12,0	9,9	4,0	19,2	2,2	190,7	5,8
2004	217,0	11,5	8,9	3,5	19,4	2,2	188,7	5,8
2005	220,4	12,0	9,1	3,6	19,7	2,2	191,6	6,1
2006	215,3	11,9	9,3	3,7	20,1	2,3	185,8	5,8
2007	216,6	12,1	9,6	3,8	21,6	2,4	185,5	5,8
2008	213,4	12,1	9,4	3,8	21,5	2,5	182,4	6,0
2009	207,0	12,1	9,5	3,8	21,8	2,5	175,7	5,8
2010	199,7	11,5	8,2	3,3	22,7	2,6	168,8	5,6

Z údajů v tabulce č. 2 je snadné se dopočíst k poznatku, že zákaz konzumace lihovin vyjma piva a vína by Českou republiku dostal na úroveň spotřeby čistého lihu 8,2 l za rok, což je úroveň celkové spotřeby alkoholu v Kanadě či v Řecku a tato hodnota je velmi blízká celkové spotřebě čistého alkoholu v USA. Ani tak by rozhodně Česká republika nebyla žádnou „zemí abstinentů“. Celková hodnota by ve skutečnosti byla o něco vyšší, jelikož na část ostatních lihovin, které mají obsah alkoholu nižší než 20 %, se nařízení o zákazu prodeje nevztahuje.

Následující graf č. 1 reflektuje dostupnost lihovin v České republice. Rok 1989 je použit jako báze, ve které mají veškeré ceny/příjmy hodnotu 1. Vývoj ukazuje, kolikrát se do roku 2010 jednotlivé položky kumulativně zvýšily. Oranžovou linkou je vynesena vývoj průměrné mzdy, která se od roku 1989 zvýšila téměř osmkrát. Rudou linkou je vynesena inflace. Cenová hladina se zvýšila téměř pětinasobně. Celková kupní síla se tedy zvedla. Ostatní linky reprezentují nejprodávanější alkoholické nápoje v jednotlivých skupinách tak, jak jsou používány ČSÚ ve spotřebním koši. Ceny vína,

desetistupňového piva i lihovin rostly pomaleji než zbytek spotřebního koše a stávaly se tak tedy celkově ještě dostupnější.

Graf č. 1: Kumulovaný vývoj vybraných veličin – dostupnost alkoholu

Co se týče příjmové stránky státu, potom na spotřební dani z alkoholických nápojů stát dlouhodobě vybírá částku pohybující se kolem 10 mld. Kč ročně. Podrobnosti jsou v příložené tabulce č. 3. SPD z alkoholických nápojů je přibližně čtvrtinová ve srovnání s příjmem z tabáku a celkovém objemu spotřebních daní v letech ztrácí na významnosti obzvláště s tím, jak roste zdanění cigaret.

Tabulka č. 3: Výnosy spotřebních daní (mld. Kč)

Daň	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
SPD z minerál. olejů	83,4	83,7	81,6	84,2	82,9	78,9	77,7
SPD z vína	0,3	0,32	0,33	0,34	0,34	0,32	0,31
SPD z lihu a z lihovin	6,8	6,5	6,9	7,1	7,1	6,8	5,8
SPD z piva	4,5	4,3	3,4	3,6	3,7	3,6	3,5
SPD z tabák. výrobků	0,022	0,04	0,004	0,005	0,016	0,003	0,002
SPD z tabák. nálepek	44,9	42,4	37,7	37,5	47	32,2	25,4
SPD celkem	139,922	137,3	130	132,7	141	121,8	112,7
SPD z alkoholu celkem	11,6	11,1	10,6	11,0	11,1	10,7	9,6

Spotřeba alkoholu má na systém veřejného zdravotnictví i na celou společnost nemalé finanční dopady. V oblasti léčby chorob způsobených alkoholem jsou odhadované roční náklady systému

2,6 mld. Kč. Ještě vyšší přímé náklady jsou v případě alkoholu odhadovány v důsledku porušování zákonů a páchání přestupků. Činnost policie, soudů či státních zastupitelství spojená s řešením případů spojených s alkoholem stojí stát ročně přibližně 5,5 mld. Kč.

V oblasti nepřímých nákladů můžeme mluvit především o předčasných úmrtích či nemocenských. Předčasná úmrtí v důsledku spotřeby alkoholu znamená pro stát výpadek na straně daňových příjmů. Přehled je uveden v tabulkách č. 4 a č. 5.³

Tabulka č. 4: Přímé zdravotní náklady v důsledku konzumace alkoholu (2007)

	Přímé celkem	Podíl na celku	Hosp	ZUM/ ZULP	VÝKONY	Podíl hosp a ZZ
ALKOHOL	mil. Kč		mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	%
	2 600,0	100,0 %	896,9	314,8	1 388,4	46,6 %
Nádorová onemocnění	621,2	23,9 %	272,3	55,1	293,9	52,7 %
Diabetes	-183,9	-7,1 %	-0,3	0,0	-183,6	0,2 %
Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním alkoholu – s výjimkou psychózy (EF=1)	674,6	25,9 %	101,1	2,2	571,4	15,3 %
Alkoholová psychóza	4,8	0,2 %	4,7	0,1	0,0	0,0 %
Neuropsychiatrie	289,8	11,1 %	125,4	9,8	154,6	46,6 %
Kardiovaskulární onemocnění	848,7	32,6 %	180,4	229,1	439,1	48,3 %
Onemocnění zažívacího traktu	237,0	9,1 %	157,9	9,2	69,9	70,5 %
Kožní onemocnění	45,5	1,7 %	2,7	0,1	42,7	6,1 %
Předporodní a porodní období	7,4	0,3 %	5,7	0,2	0,6	92,4 %
Úrazy	0,1	0,0 %	0,1	0,0	0,0	0,0 %
Dopravní nehody	55,0	2,1 %	46,1	8,9	n.a.	

Na základě uvedených údajů je vidět, že dočasná „prohibice“ stát nepřijde až tak draho, jak by se na první pohled mohlo zdát. Češi budou i bez přístupu k alkoholu s obsahem alespoň 20 % pít velmi mnoho, jelikož většina spotřeby alkoholu je alokována v pivu. Výběr spotřební daně zajisté poklesne, ovšem i kdyby zákaz platil po celý rok, spotřební daň za lihoviny je 6,8 mld. Kč, přičemž část z této sumy jistě připadá na lihoviny s obsahem alkoholu pod 20 %, které ovšem nejsou ani pivem, ani vínem.

Na druhé straně stát každým dnem, kdy občané lihoviny nekonzumují, předchází nemalým nákladům, které s sebou konzumace alkoholu přináší. Rozhodně lze předpokládat, že minimálně v oblasti vymáhání práva se státu na straně nákladů odlehčí. Pokud by lidé silně omezili spotřebu alkoholu dlouhodobě, stát by na tom celkově vydělal, jelikož náklady v důsledku spotřeby jsou ročně vyšší, než samotný výběr spotřební daně.

³ zdroj: Výzkumná zpráva, Centrum adiktologie, Psychiatrická klinika, 1. LF UK a VFN v Praze: *Společenské náklady užívání alkoholu, tabáku a nelegálních drog v ČR v roce 2007*

Tabulka č. 5: Celospolečenské náklady v důsledku užívání alkoholu, drog a tabáku (2007)

mil. Kč	Alkohol	Tabák	Ilegální drogy
Přímé náklady zdravotnictví			
léčba závislostí	674,6	4,4	144,0
léčba přídutelných onemocnění	1 925,4	8 602,6	238,6
snížení poptávky (PpDP)	n.a.	n.a.	362,8
úrazy obětí trestných činů	38,9	n.a.	19,1
CELKEM	2 638,9	8 607,0	764,5
Přímé náklady vymáhání práva			
snížení nabídky (PpDP)	n.a.	n.a.	160,8
primární kriminalita	1 789,9	n.a.	993,2
sekundární kriminalita	2 980,0	n.a.	3 899,7
doprava a dopravní nehody	685,6	n.a.	62,0
CELKEM	5 455,6	0,0	5 105,6
Další přímé náklady			
výzkum	4,7	9,5	15,0
náklady na výběr spotřební daně	577,4	175,2	n.a.
náklady hasičského sboru	n.a.	277,0	n.a.
náklady na koordinaci protidrogové politiky	n.a.	n.a.	34,0
administrativní náklady pojišťoven	103,8	270,8	12,2
CELKEM	685,9	732,5	61,2
CELKEM PŘÍMÉ	8 780,3	9 339,6	5 931,4
Nepřímé náklady zdravotnictví			
morbidity (hospitalizace)	312,0	103,6	37,2
morbidity (nemocenská, bez hospitalizací)	542,3	1 179,3	0,0
úmrtnost	6 167,6	22 500,8	257,3
CELKEM	7 021,9	23 783,7	294,4
Nepřímé náklady vymáhání práva			
uvěznění za primární kriminalitu	10,3	n.a.	112,1
uvěznění za sekundární kriminalitu	61,9	n.a.	277,6
morbidity obětí trestné činnosti (nemocenská)	86,4	n.a.	32,4
mortalita obětí trestné činnosti	47,2	n.a.	29,9
škody v souvislosti s dopravními nehodami	366,8	n.a.	3,6
CELKEM	552,6	0,0	455,6
CELKEM NEPŘÍMÉ	7 574,5	23 783,7	750,0
CELKEM PŘÍMÉ A NEPŘÍMÉ	16 354,8	33 123,3	6 681,4
% HDP	0,46 %	0,93 %	0,19 %

Souhrn informací Ministerstva zdravotnictví k mimořádné události ohledně případů otrav metylalkoholem (k datu 18. 9. 2012 - 20:00)

Souhrnné informace

Na otravu metylalkoholem zemřelo v České republice již 23 lidí (včetně jednoho úmrtí v květnu 2012). V nemocnicích je aktuálně hospitalizováno 35 pacientů s otravou metylalkoholem, přičemž řada z nich je v kritickém stavu. Za posledních 24 hodin bylo hospitalizováno 5 nových pacientů. První úmrtí se objevila 10. 9. v Havířově na Karvinsku, později se vyskytly další případy i v jiných regionech. Vzhledem k závažnosti problému **rozhodla vláda 12. září 2012 o plošném zákazu prodeje nápojů s obsahem alkoholu vyšším než 30 % ve stáncích.** Dne 14. září v 19.00 vyhlásil ministr zdravotnictví Leoš Heger rozšíření mimořádného opatření na všechny provozovny, a to v následujícím znění:

Provozovatelům potravinářských podniků včetně osob provozujících stravovací služby se zakazuje nabízení k prodeji, prodej a jiné formy nabízení ke spotřebě lihovin o obsahu etanolu od 20 % objemových, včetně tuzemáku a konzumního lihu, a to až do odvolání tohoto mimořádného opatření.

V současné době probíhají dle pokynů Ministerstva zdravotnictví kontroly prováděné celorepublikově krajskými hygienickými stanicemi s cílem zamezit šíření otrav po konzumaci závadného alkoholu. Ve všech krajích se konají operativní porady hygienických stanic jednou denně, přičemž v kraji Moravskoslezském, vzhledem k nejvyššímu počtu případů, dvakrát denně. **Zároveň zde probíhá intenzivní spolupráce s hygieniky z Polska.** Krajské hygienické stanice provedly již 8126 kontrol, v případech, kdy je to vhodné, je rutinně přivolávána policie, se kterou jsou mimo jiné dohodnuty společné noční kontroly.

Nutno doplnit informaci, že výkon státního zdravotního dozoru probíhá pravidelně a ne pouze ad hoc na základě nově objevivší se skutečnosti. **Například v roce 2011 bylo provedeno 24219 kontrol,** při nichž byly kontrolovány jak nealkoholické tak i alkoholické nápoje, kdy byla kontrolována správnost označení včetně opatření alkoholických nápojů identifikačním kolkem. Celkem bylo odebráno 26 vzorků alkoholických nápojů včetně piva, z nichž 5 vzorků bylo hodnoceno jako nevyhovujících. Všechny analyzované vzorky vyhověly na obsah metanolu. Také bylo provedeno cca 3800 kontrol v barech, pivnicích, hernách, kde jsou alkoholické nápoje hlavním sortimentem. Např. v Moravskoslezském kraji, kde se otravy metanolem objevily jako první, bylo v roce 2011 zkontrolováno 415 barů, pivnic a heren, tedy nejvíce rizikových provozoven z hlediska podávání alkoholu. Další kontroly (cca 1500) proběhlo v restauračních zařízeních s přípravou pokrmů, při těchto kontrolách je ověřován původ alkoholu.

Kontrolní činnost státního zdravotního dozoru nepolevila ani v roce letošním. **V období od 1. 1. 2012 – 31. 8. 2012 bylo dosud provedeno 16981 kontrol,** při nichž byly kontrolovány jak nealkoholické tak i alkoholické nápoje. Pokud jde o nejvíce rizikové provozovny z hlediska konzumace alkoholu, bylo do konce srpna zkontrolováno cca 300 provozoven (herny, bary, výčepy, pivnice). Odebralo se 27 vzorků, které všechny při laboratorní analýze vyhověly i na obsah metanolu.

Na základě analýzy uplynulých období, kdy provedla hygienická služba během posledních tří let 68 324 kontrol (další kontroly byly realizovány např. celní správou a policií ČR) lze konstatovat, že současná krize otrav metylalkoholem je jednoznačnou anomálií a nedošlo k pochybení orgánů ochrany veřejného zdraví. Ministerstvo zdravotnictví odmítá spekulace o souvislosti případů otrav metylalkoholem a absenci funkce hlavního hygienika. Z rozhodnutí vlády je od května 2012 pověřená funkcí hlavního hygienika a to se všemi právy a povinnostmi MUDr. Viera Šedivá. Výkon státní správy v oblasti hygienické služby probíhá standardním způsobem.

Vývoj událostí v září 2012

Dne 10. září 2012 byla vyhlášena mimořádná kontrolní akce zaměřená na kontrolu původu alkoholu a kontrolu nabývací dokumentace. Pozornost orgánů ochrany veřejného zdraví se celorepublikově soustředí na sledovatelnost alkoholických nápojů nabízených v provozovnách společného stravování.

Zostřené kontroly v návaznosti na aktuální otravy metanolem probíhaly již dříve (od 6. 9. 2012). Jedná se zejména o kontroly probíhající v Moravskoslezském kraji, kdy bezprostředně po přijetí informace dne 6. 9. 2012 o závažných zdravotních potížích pacientů hospitalizovaných na oddělení ARO v Havířově byly zintenzivněny kontroly v zařízeních společného stravování. **Od 6. 9. 2012 bylo do 11. 9. provedeno 43 kontrol cíleně zaměřených na kontrolu původu lihovin v předem vytipovaných zařízeních společného stravování, zejména restaurace, bary, pivnice.**

Do 30 minut po hlášení závažných zdravotních potíží u pacientů NsP Havířov, bylo zahájeno šetření ze strany Krajské hygienické stanice. Ve stánku v Havířově, kde byl čepovaný alkohol údajně zakoupen, byly nalezeny 4 barely s alkoholem (Hruška, Vodka, Tuzemák). Podezřelé barely byly okamžitě pozastaveny a bylo zakázáno čepování jejich obsahu. Zároveň byly průběžně kontaktovány orgány Policie ČR a Celní úřad, které případ převzaly. **Další mimořádné kontroly proběhly na Havířovských slavnostech, které se konaly od 7. 9. do 9. 9. 2012.** Kontroly se prioritně zaměřily na kontrolu prodeje čepovaného tvrdého alkoholu, který byl během konání této akce zakázán. V jednom případě bylo zjištěno uložení medoviny v obalu, který nebyl určený pro styk s potravinami, a nebyly doloženy doklady o jejím původu. Na místě samém byl předběžným opatřením pozastaven prodej tohoto výrobku a udělena sankce. Dne 11. 9. 2012 byly v herně na Novojičínsku zjištěny lahve s obsahem zjevně nepůvodní tekutiny. Případ byl předán Celnímu úřadu k došetření. U několika dalších provozovatelů chyběla k lihovinám průvodní dokumentace, tyto případy jsou v šetření.

Dne 11. 9. 2012 bylo orgány ochrany veřejného zdraví nahlášeno zatím **410 kontrol v provozovnách společného stravování, a to v devíti regionech.** V 75 případech byly zjištěny závady, které se týkaly především nedoložení nabývacích dokladů, kdy kontroly nebyly uzavřeny a byl uložen příkaz k jejich dodání do stanovené lhůty (maximálně 3 dny, ale většinou do druhého dne). Ve dvou případech byly případy postoupeny Policii ČR a v šesti případech byly kontaktovány orgány celní správy, které převzaly další šetření. V několika případech byla nařízena likvidace lihovin na místě za přítomnosti pracovníka krajské hygienické stanice.

Dne 12. 9. 2012 bylo v celoplošném televizním vysílání **vyhlášeno mimořádné opatření** (je přílohou tohoto dokumentu). Mimořádné opatření bylo cíleno na stánky a přechodné provozovny, jelikož operativní informace nasvědčovaly tomu, že zdrojem jedovatého alkoholu jsou stánkové prodejny. Postupně z terénu přicházely přesnější informace a ukázalo se, že část otrav pochází i z kamenných prodejen a netýká se pouze „velmi levného alkoholu.“ Proto bylo rozhodnuto o rozšíření tohoto mimořádného opatření na všechny provozovny.

Dne 14. 9. cca. v 19.00 bylo v celoplošném televizním vysílání vyhlášeno toto **upravené mimořádné opatření** – úplný zákaz prodeje lihovin od obsahu alkoholu 20 % (text mimořádného opatření je součástí tohoto dokumentu).

Česká republika dne 14. 9. také obdržela bezplatnou nabídku z Norska týkající se dodávky 90 kusů balení specifických antidot – přípravků Fomepizol, které jsou určeny pro léčbu akutních intoxikací metanolem. Ministerstvo zdravotnictví povolilo na základě zákona o léčivech dovoz a použití přípravku v ČR. Lék je v současnosti při léčbě intoxikací metanolem používán u všech pacientů, u nichž je léčba Fomepizolem indikována.

Kontroly dále probíhaly i ve dnech následujících. Dne 15. 9. bylo ze strany hygienické služby provedeno celkem 813 kontrol, které se především zaměřovaly na bary, herny, výčepy, stánky s občerstvením a restaurace. Pozornost se soustředila mimo jiné na dodržování mimořádného opatření. Pochybení (prodej a rozlévání zakázaného alkoholu) bylo zjištěno ve 4 případech a bylo zahájeno správní řízení. Dne 16. 9. bylo provedeno 2785 kontrol ve stejných typech podniků, pochybení bylo zjištěno ve 2 případech, opět zahájeno správní řízení. 17. 9. 2012 hygienická služba provedla 1693 kontrol zaměřených na dodržování mimořádného opatření. Závažné nedostatky (prodej a rozlévání) byly zjištěny v 16 případech, ve všech případech bylo zahájeno správní řízení. Dále bylo při kontrolách zajištěno 10 neoznačených barelů s lihovinou a ve 36 případech nedošlo k předložení nabývacích dokladů k lihovinám.

Dále probíhají kontroly následujících orgánů – stav k 18. 9. 2012:

- **Státní zemědělská a potravinářská inspekce provedla celkem 9444 kontrol.** Za posledních 24 hodin bylo provedeno 1321 kontrol. Z 314 analyzovaných vzorků bylo 9 shledáno jako nevyhovující.
- Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti monitoruje případy otrav metylalkoholem.
- **V jednotlivých krajích probíhají kontroly České obchodní inspekce. O víkendu bylo provedeno 1583 inspekce, přičemž zjištěno bylo 15 nových případů porušení mimořádného opatření.** Za posledních 24 hodin provedeno 530 kontrol, od počátku kauzy pak celkem 2691 kontrol.
- **Celní správa provedla za posledních 24 hodin 1768 kontrol.** 1 612 kontrol bylo zaměřeno na dodržování mimořádného opatření. Dále došlo k provedení analýzy 176 vzorků, z toho 20 pozitivních vzorků získaných od policie. Dále laboratoře celní správy analyzovaly více než 300 kolků, avšak zatím se nepotvrdilo, že by se jednalo o padělky.
- Hasičský záchranný sbor ČR postupuje v návaznosti na závěry jednání mezirezortní pracovní skupiny. **Laboratoře HZS ČR přijaly od policie za posledních 24 hodin 47 vzorků, z nich bylo 23 vzorků pozitivních.** U 13 vzorků byla koncentrace metylalkoholu nad 20 objemových %, ostatní vzorky vykazovaly koncentraci 3-7%.
- Policejní orgány provádějí kontroly zaměřené na preventivní opatření. **V terénu jsou v každém kraji stovky policistů, kteří provedli o víkendu 38 000 kontrol. Došlo k obvinění 24 osob a je evidováno 64 případů porušení mimořádného nařízení.** Na Vysočině byl zjištěn podezřelý alkohol (postoupen ke zkoumání), ve 13 případech zjištěn prodej alkoholu. Dále provedeno 35 domovních prohlídek a prostor, kde byly zajištěny větší obaly se závadnými lihovinami.

Na základě telekonference s Generálním ředitelstvím pro zdraví a ochranu spotřebitele (SANCO) byla ČR požádána o zpracování souhrnu kontrol prováděných příslušnými dozorovými orgány. Česká strana informovala o počtech hospitalizovaných pacientů, počtu úmrtí následkem intoxikace metylalkoholem a údajích ohledně etiket závadných lihovin vložených do RASFF.

Informace o proběhlých kontrolách a o aktuálních počtech pacientů hospitalizovaných s intoxikací metanolem uvádějí následující tabulky.

PŘEHLED PACIENTŮ S INTOXIKACÍ METYLALKOHELEM

STAV K 18. 9. 2012 (20:00 hod.)

Kraj	Zdravotnické zařízení	Počet hospitalizovaných (aktuálně)	Počet přijatých pacientů za posl. 24 hod.	"původ alkoholu"	Počet zemřelých v nemocnici	Zemřelí mimo zdravotnické zařízení
MS	Městská nemocnice Ostrava p.o.	2	1	pacient vypil 0,7l hanácké vodky z domácích zásob, neví kde ji koupil	1	
	Slezská nemocnice v Opavě, p.o.	4	0	nekolikovaná vodka Lunar, zakoupená před 3 měsíci v Polsku na tržnici-Polský Těšín (u obou pacientů přijatých dne 16.9.)	0	
	Nemocnice s poliklinikou Havířov, p.o.	5	1	pacient alkohol zakoupil v Českém Těšíně polský lih, etiketu nepopsal	0	9
	Fakultní nemocnice Ostrava	0	0		3	
	NsP Karviná-Ráj, pracoviště Orlová	1	0		0	
	Nemocnice Podlesí a.s., Třinec	1	0		0	
	Nemocnice Třinec	3	0	pacient udává, že vypil 0,5 l rumu, koupil ho od neznámé osoby na nádraží za 100 Kč, nebylo to ve stánku	0	
ZL	Vsetínská nemocnice a.s.	1	1	pacient pil rum s nálepkou líkérky Drak	0	
	Krajská nemocnice T.Batí a.s., Zlín	12	2	pacienti pili dva druhy slivovice, rozlévané z pálenice v Žádveřích u Zlína	0	2
OL	SMN a.s. - o.z. Nemocnice Přerov	0	0		4	1
JM	Nemocnice Kyjov, p.o.	0	0		1	0
	Nemocnice Znojmo, p.o.	0	0		1	0
	Nemocnice Boskovice s.r.o.	1	0	alkohol pacient objednal na internetu, nelze zjistit firmu; velmi vážný stav, pacient ventilován	0	0
SČ	Oblastní nemocnice Příbram a.s.	2	0		0	
JČ	Nemocnice Písek a.s.	1	0	konzumace moravského destilátu na oslavě na Slovensku	0	
HMP	Všeobecná fakultní nemocnice v Praze	2	0	Požil údajně "whisky" z lahve (kolek neví)	1	0
ČR CELKEM		35	5		11	12
						23

Pozn.:
18.9.

Zdravotní stav pacientů přijatých za posledních 24 hodin

Městská nemocnice Ostrava - pacient přijat k akutní hemodialýze, při příjmu podán Fomepizol, je mimo ohrožení života, je již při vědomí, komunikuje,

NsP Havířov, p.o. - pacient na dialýze, při vědomí, podán Fomepizol

Krajská nemocnice T.Bati a.s., Zlín - oba pacienti při vědomí, orientovaní, komunikují, Fomepizol nebyl podán

Vsetinská nemocnice a.s. - pacientovi podán Fomepizol, je na dialýze, ventilován

Další dostupné informace

18.9.

FN Ostrava - obě úmrtí v předchozích dnech - otrava metylem potvrzena sekci i laboratorně

Nemocnice Kyjov - otrava metylem potvrzena

MěN Ostrava - úmrtí ženy v předchozích dnech, otrava metylem potvrzena

VFN - úmrtí pacienta v předchozích dnech, otrava metylem potvrzena laboratorně, stav obou pacientů oproti předchozím dnům zlepšen

Nemocnice Znojmo - otrava metylem potvrzena

SMN a.s. - o.z. Nemocnice Přerov - u tří ze čtyř dříve zemřelých pacientů otrava metylem potvrzena, u jednoho nalezeno zbytkové množství metylu, výsledky pitvy nejsou k dispozici

Stezská nemocnice v Opavě – u všech hospitalizovaných pacientů otrava metylem potvrzena, stav pacientů nyní stabilizovaný, žádný není ventilován, u jednoho bude pravděpodobně trvale poškození zraku (přijat jako první), žádný z pacientů není na Fomepizolu

Nemocnice Boskovice s.r.o. - u dříve přijatého pacienta (15.9.) velmi vážný stav, podpora oběhu, ventilován, byl podán Fomepizol (2 dávky)

Tab. 2: Přehled kontrol hygienické služby a jejich výsledky k 17. 9. 2012

období	10.9.2012	11.9.2012	12.9.2012	13.9.2012	14.9.2012	15.9.2012	16.9.2012	17.9.2012
počet kontrol	6	410	687	913	819	813	2785	1693
typ provozoven	bary, herny, herna-bary, kavárna, bistra, stánky s občerstvením pivnice, restaurace s výrobou pokrmů	zejména bary, herny, herna-bary, bistra, stánky s občerstvením pivnice, výčepy, vinárny, pohostinství, restaurace s výrobou pokrmů	bary, herny, herna-bary, bistra, stánky s občerstvením pivnice, výčepy, vinárny, pohostinství, restaurace s výrobou pokrmů	bary, herny, herna-bary, bistra, stánky s občerstvením pivnice, výčepy, vinárny, pohostinství, restaurace s výrobou pokrmů	bary, herny, herna-bary, bistra, stánky s občerstvením, pivnice, výčepy, vinárny, hostince, restaurace	bary, herny, výčepy, stánky s občerstvením, restaurace	bary, herny, výčepy, stánky s občerstvením, restaurace	bary, herny, výčepy, stánky s občerstvením, restaurace
výsledky kontrol	- zjištění neoznačených plastových barelů (2 x á 6l) neoznačeného alkoholu - nedoložení nabývacích dokladů	- nedoložení nabývacích dokladů - zjištění neoznačených jednotlivých lahví s alkoholem	- nedoložení nabývacích dokladů - zjištění neoznačených balení alkoholu	- nedoložení nabývacích dokladů - zjištění neoznačených balení alkoholu	- nedoložení nabývacích dokladů - zjištění neoznačeného alkoholu	- pozornost soustředěna na dodržování mimořádného opatření, opatření v naprosté většině dodržováno, 4x nedodržení (prodej a rozlévání)	- pozornost soustředěna na dodržování mimořádného opatření, opatření v naprosté většině dodržováno, 2x nedodržení (prodej a rozlévání)	- pozornost soustředěna na dodržování mimořádného opatření, opatření v naprosté většině dodržováno, 16x nedodržení (prodej a rozlévání)
		- zjištění přítomnost plastových barelů (á 6l) s lihovinou výrobce Likérka Drak - pochyby o pravosti lihovin v originálním balení - zjištění 4 plastových barelů (á 6l) výrobce VAPA Drink	- zjištění přítomnost plastových barelů (á 6l) s lihovinami výrobce Likérka Drak - pochyby o pravosti lihovin v originálním balení - podezření na dolévání alkoholu v originálním balení - zákaz uvádění do oběhu	- mimořádné opatření dodržováno	- zjištění alkoholu podezřelého původu - mimořádné opatření většinou dodržováno	- 25x společné kontroly s CS a Policií ČR		- 3x společné kontroly s orgány celní správy - 3x společné kontroly všech zainteresovaných složek - 36x nepředložení nabývacích dokladů, 1x zjištěno 10 barelů 5l a 6l - 4 barely neoznačeny
přijatá opatření	- předání případů orgánům celní správy nebo Policii ČR - příkaz k doložení nabývacích dokladů	- předání případů orgánům celní správy nebo Policii ČR - příkaz k likvidaci lihovin - příkaz k doložení nabývacích dokladů - odběr vzorků	- předání případů orgánům celní správy nebo Policii ČR - příkaz k likvidaci lihovin - příkaz k doložení nabývacích dokladů - odběr vzorků (28) - zákaz prodeje do oběhu	- příkaz k doložení nabývacích dokladů - součinnost s orgány celní správy - zákaz prodeje lihovin - odběr vzorků (20)	- příkaz k předložení nabývacích dokladů - 5x součinnost s orgány celní správy - 3x součinnost s Policií ČR - odběr vzorků (30)	- 4x správní řízení	- 2x správní řízení	- 36x příkaz k doložení nabývacích dokladů - 16x správní řízení součinnosti s orgány celní správy

Pro ilustraci dále přikládáme vyhodnocení dovozu a vývozu metanolu z a do České republiky. Zdrojem dat je Český statistický úřad. Data jsou od roku 2007 do současnosti.

Tab. 3: Vývoz a dovoz metanolu do a z České republiky za období let 2006 – 2012

Zahraniční obchod s metanolem

Dovoz				
Rok	Dovoz celkem v kg	v tis. Kč	Největší dovozce	Podíl největšího dovozce (MJ)
2007	87 230 286	771 218	Rusko	44%
2008	84 496 150	715 212	Rusko	58%
2009	87 779 917	439 622	Německo	62%
2010	90 751 512	571 734	Německo	51%
2011	88 149 789	631 304	Rusko	57%
2012	50 694 694	405 894	Německo	55%
Vývoz				
Rok	Vývoz celkem v kg	v tis. Kč	Nejvíce vyvezeno na	Podíl vývozu do dané země
2007	5 334 889	51 811	Slovensko	60%
2008	4 292 612	42 054	Rakousko	59%
2009	9 567 340	89 011	Rakousko	87%
2010	11 239 668	108 111	Rakousko	48%
2011	2 079 303	17 903	Slovensko	73%
2012	1 401 267	12 691	Slovensko	41%

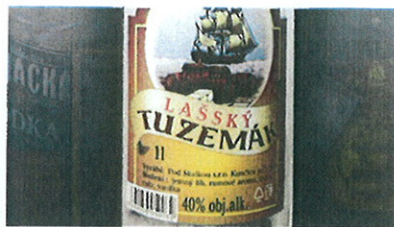
Tab. 4: Shrnutí poznatků o nákupech lihovin obsahujících metanol

Číslo případu	Pohlaví	Místo zakoupení	Typ provozovny
1	M	Opava	kamenný obchod
2	M	Opava	kamenný obchod
3	M	Opava	kamenný obchod
4	M	Opava	kamenný obchod
5	M	Bohumín	kamenný obchod
6	M	Bohumín	kamenný obchod
7	Ž	Havířov	stánek
8	M	Havířov	stánek
9	Ž	Havířov	stánek
10	Ž	Havířov	stánek
11	M	Havířov	kamenný obchod
12	M	Příbram	kamenný obchod
13	M	Bohutín	zařízení bez kuchyně
14	M	Veselí nad Moravou	restaurace
15	M	Havířov	stánek
16		Brodek u Přerova	restaurace
17		Prosenice	restaurace
18		nezjištěno	bazén
19		nezjištěno	bazén
20		Zlín	kamenný obchod
21		Zlín	kamenný obchod
22		Zlín	kamenný obchod
23		Zlín	kamenný obchod
24		Zlín	kamenný obchod
25		nezjištěno	informace nepotvrzena
26		Zlín	kamenný obchod
27		nezjištěno	informace nepotvrzena
28	Ž	Zlín	informace nepotvrzena
29	Ž	nezjištěno	informace nepotvrzena
30	Ž	Český Těšín	kamenný obchod
31	M	Český Těšín	kamenný obchod
32	Ž	Český Těšín	kamenný obchod
33	M	Boskovice	internetový obchod
34	M	Michálkovice	kamenný obchod
35	M	informace nepotvrzena	informace nepotvrzena

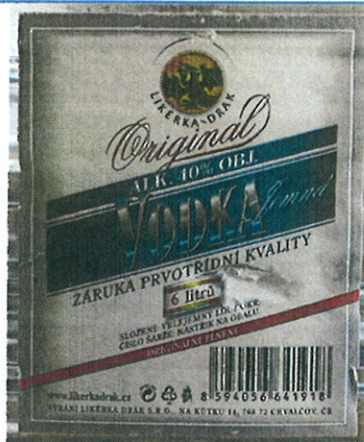
Kromě níže uvedených etiket varuje Policie ČR před nákupem od prodejce komunikujícího přes internetové adresy slovackaslivovice@email.cz a veselypetr@atlas.cz. Tentýž prodejce nabízel pančovanou slivovici také na internetových serverech bazos.cz, inzercebazar.cz a hyperinzerce.cz.

Obr. 1: Etikety lihovin, které jsou zmiňovány v souvislosti s otravami – POZOR – může se jednat o padělky!

Název	
Lašský Tuzemák	
Tuzemák	
Tuzemák	
Švestková vodka	
Vodka Lunar	

Vodka

Hanácká vodka

Meruňka

Albánská borovička

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

V Praze dne 12. 9.2012

Čj.: MZDR 32037/2012

Ministerstvo zdravotnictví jako správní úřad příslušný podle § 80 odst. 1 písm. g) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, k ochraně zdraví fyzických osob, bezprostředně ohrožených nebezpečnými a z nebezpečnosti podezřelými lihovinami, postupem podle § 95 zákona č. 258/2000 Sb. vyhláší toto

mimořádné opatření:

Provozovatelům stánků, stánků s občerstvením, mobilních stánků a jiných mobilních a přechodných provozů **se zakazuje** rozlévání a prodej lihovin typu destilátů a tuzemáku s obsahem alkoholu nad 30 objemových procent alkoholu, a to až do odvolání tohoto mimořádného opatření.

Toto mimořádné opatření je závazné okamžikem vyhlášení v celoplošném televizním a rozhlasovém vysílání.

Mimořádné opatření bude odvoláno stejným postupem, tedy vyhlášením v celoplošném televizním a rozhlasovém vysílání.

Celý text mimořádného opatření bude vyvěšen na úřední desce Ministerstva zdravotnictví a úředních deskách v sídlech krajských hygienických stanic. Obsah úředních desek bude zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup.

.....
doc. MUDr. Leoš Heger, CSc.
ministr

Vyvěšeno dne:

Svěšeno dne:

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

V Praze dne 14.9.2012
Č. j.: MZDR 32317/2012

Ministerstvo zdravotnictví jako správní úřad příslušný podle § 80 odst. 1 písm. g) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, k ochraně zdraví fyzických osob, bezprostředně ohrožených nebezpečnými a z nebezpečnosti podezřelými destiláty a lihovinami, postupem podle § 95 zákona č. 258/2000 Sb. vyhlašuje toto

m i m o ř á d n é o p a t ř e n í:

Provozovatelům potravinářských podniků včetně osob provozujících stravovací služby **se zakazuje nabízení k prodeji, prodej a jiné formy nabízení ke spotřebě lihovin o obsahu ethanolu od 20 % objemových, včetně tuzemáku a konzumního lihu, a to až do odvolání tohoto mimořádného opatření.**

Toto mimořádné opatření nahrazuje mimořádné opatření ze dne 12.9.2012, č.j. MZDR 32037/2012, a je závazné okamžikem vyhlášení v celoplošném televizním a rozhlasovém vysílání.

Mimořádné opatření bude odvoláno stejným postupem, tedy vyhlášením v celoplošném televizním a rozhlasovém vysílání.

Celý text mimořádného opatření bude vyvěšeni na úřední desce Ministerstva zdravotnictví a úředních deskách v sídlech krajských hygienických stanic. Obsah úředních desek bude zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup.

doc. MUDr. Leoš Heger, CSc.
ministr

Vyvěšeno dne:

Svěšeno dne:

V Praze dne 15. 9. 2012
Č. j.: MZDR 32317/2012/I.

MZDRP0171 I7K

INFORMACE K OBSAHU MIMOŘÁDNÉHO OPATŘENÍ Ministerstva zdravotnictví čj. MZDR 32317/2012

1. Mimořádné opatření ukládá povinnost provozovatelům potravinářských podniků včetně osob provozujících stravovací služby, a to pouze těm, kteří spotřebiteli nabízejí k prodeji, prodávají, podávají nebo jinak nabízejí ke spotřebě stanovené lihoviny. Povinnou osobou podle mimořádného opatření tedy není občan. Spotřebitelem je rozumí fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Mimořádné opatření tedy nezasahuje do obchodních vztahů mezi podnikatelskými subjekty, nýbrž stanoví pouze povinnost vymezeného okruhu provozovatelů potravinářských podniků, kteří nabízejí, prodávají, podávají nebo jinak nabízejí ke spotřebě stanovené lihoviny spotřebiteli.
2. Definici provozovatele potravinářského podniku, zahrnující i provozovatele stravovacích služeb, upravuje nařízení EU 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva. Rozumí se jím osoba odpovědná za plnění požadavků potravinového práva v potravinářském podniku. Potravinářským podnikem je veřejný nebo soukromý podnik, ziskový nebo neziskový, který vykonává činnost související s jakoukoli fází výroby, zpracování a distribuce potravin. Mimořádným opatřením je okruh povinných potravinářských podniků omezen jak je uvedeno v bodu 1.
3. Lihovina je potravinou, která je definována v čl. 2 nařízení EU č. 110/2008, o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení lihovin a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1576/89. Při zjednodušení definice je lihovina alkoholický nápoj určený k lidské spotřebě o minimálním obsahu ethanolu 15 % objemových. Mimořádné opatření se tak nevztahuje na všechny lihoviny, ale pouze na lihoviny o obsahu ethanolu od 20 % objemových a dále na tuzemák a konzumní lih.
4. Lihoviny se třídí do kategorií, upravených v příloze č. 2 nařízení EU č. 110/2008. Kategorie lihovin jsou rum, whisky (whiskey), obilná pálenka, vinný destilát, brandy (weinbrand), matolinová pálenka (matolinovice), matolinovice ovocná, korintská pálenka (raisin brandy), ovocný destilát, destilát z cidru a destilát z perry, pálenka z medoviny, hefebrand (mlátovice), bierbrand (eau de vie de bière), topinambur (pálenka z jeruzalémského artyčoku), vodka, pálenka (s uvedením názvu ovoce) získaná macerací nebo destilací, geist (s uvedením názvu použitého ovoce nebo použité suroviny), hořcová pálenka, jalovcové lihoviny, gin, destilovaný gin, london gin, kmínové lihoviny, akvavit (aquavit), anýzové lihoviny,

10. Mimořádné opatření se nevztahuje na vývoz lihovin, na výrobu a jeho zpracování, ani na dodávání lihovin např. od výrobce do velkoskladu, kde konečným článkem není spotřebitel.
11. Státní kontrola bude probíhat podle příslušných právních předpisů, tj. zákona o státní kontrole, v případě státního zdravotního dozoru modifikovaného § 88 zákona č. 258/2000 Sb. Porušení povinností na úseku potravinového práva nebo nedodržení mimořádného opatření je správním deliktem, nejde-li o přečin nebo trestný čin.
12. Provozovatelé potravinářských podniků nesou podle čl. 1 nařízení EU č. 852/2004, o hygieně potravin, primární odpovědnost za bezpečnost potravin. Musejí tedy i sami věnovat pozornost všem hlediskům bezpečnosti potravin včetně otázek sledovatelnosti, upravených v čl. 18 nařízení EU č. 178/2002.

Vedoucí odd: JUDr. Krýsová

Vrchní ředitel: MUDr. Viera Šedivá

Příloha: (k č.j.: MZDR 32605/2012)

Mezinárodní spolupráce v případě methylalkoholu

Jakákoli krizová komunikace v případě ohrožení veřejného zdraví na mezinárodní úrovni, resp. v EU probíhá především v rámci informačních systémů rychlého varování.

V případě EU je fungování těchto systémů, kterých je celá řada (výrobky, potraviny, zvířata, infekční hrozby), upraveno právními předpisy EU. Každý členský stát, zjednodušeně řečeno, jmenuje do tohoto systému své experty, kteří sledují informace v tomto systému, komunikují s ostatními státy a Evropskou komisí a odpovídají za vkládání aktuálních informací za daný stát.

Co se týče aktuální situace ohledně otrav metylalkoholem v ČR, jedná se v rámci EU o systém RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed). Za ČR mají přístup do systému pracovníci MZe (odbor pro bezpečnost potravin) a MZ (odbor ochrany veřejného zdraví). Oba odbory spolu úzce spolupracují i nyní, informace jsou do RASFF průběžně vkládány (první informace o otravách byla do RASFF vložena již v pondělí 10.9.).

S ohledem na informace v RASFF se o dění velmi zajímá Evropská komise, která je nyní také v každodenním úzkém kontaktu (osobním, telefonickém i emailovém) se Stálým zastoupením ČR při EU v Bruselu, tj. dostává aktuální informace i touto cestou (z důvodů extrémní vytíženosti pracovníků MZ se občas informace objeví v RASFF s mírným zpožděním, proto byla s EK domluvena možnost komunikace i přes Stálé zastoupení).

Dále Evropská komise svolala v pátek 14.9. a v pondělí 17.9. mimořádnou audiokonferenci Výboru pro zdravotní bezpečnost (neformální výbor členských států pro koordinaci aktivit při ohrožení veřejného zdraví v rámci EU), kde ČR společně se Slovenskem a Polskem podala aktuální informace v této záležitosti.

ČR (toxikologická sekce ve středu 19. září) dále podala aktuální informace o dění na jednání Stálého výboru Evropské komise pro potravinový řetězec a zdraví zvířat a stejně tak učiní i na jednání stejného výboru, resp. jeho sekci k biologické bezpečnosti v pátek 21. září.

Dále ČR komunikuje o aktuální situaci s WHO, a to prostřednictvím systému rychlého varování v oblasti bezpečnosti potravin INFOSAN, kde jsou za ČR nominováni zástupci MZe (opět odbor pro bezpečnost potravin) a Státního zdravotního ústavu.

Komunikace zejména s Polskem a Slovenskem probíhá také na bilaterální úrovni, politické i expertní.

